

LBRIS

We know
books

HARRIET BEECHER STOWE

**COLIBĂ
UNCHIULUI TOM**

Traducere de Paula Maré
Ediție prescurtată

**EDITURA TEDIT FHZ
București**

Colecția PICCOLINO

Coliba Unchiului Tom
de Harriet Beecher Stowe

Traducere de Paula Maré
Ediție prescurtată

Editura TEDIT FHZ
București, 2018

©Toate drepturile pentru această ediție
sunt rezervate Editurii TEDIT FHZ
Orice reproducere parțială
sau totală este interzisă

Editor: Fănică Alecu-Cocineanu
Tehnoredactor: Răzvan Ionescu
ISBN 973-8007-62-3

COLIBA UNCHIULUI TOM

Întâmplările pe care vi le voi povesti se petrec
ceau la mijlocul secolului trecut, în America.
Suntem în luna februarie, într-un oraș din regiunea
Kentucky.

Doi oameni stăteau la masă și discutau. Unul,
îmbrăcat bine și fără modestie, îmbogățit prin nu se
știe ce speculații necinstite, plin de orgoliu fără mar-
gini, am putea zice de el că era un om de nimic.

Celălalt era domnul Shelby, personaj distins,
care își măsura bine cuvintele. Casa îi aparținea iar
dacă am judeca după aspectul mobilelor, tablourilor
și al bibelourilor, domnul Shelby părea să fie foarte
bogat. Dar putem da crezare aparențelor?

În realitate, afacerile domnului Shelby nu erau
deloc bune și așa se explică prezența în casa lui a
acestui vizitator, domn Haley, cu degetele pline de
inele.

– Iată ce vă propun, spuse domnul Shelby. Vi-l

dau pe Tom, cel mai inteligent și cel mai cinstit dintre negrii mei. El conduce întreaga mea fermă, am mare încredere în el încât, îi încredințez chiar și banii mei. Am o datorie la dumneavoastră. Luați-l pe Tom și să zicem că suntem chit! Nu vreți? Bine, atunci ce propuneți?

– Mai dați-mi în plus un negrișor sau o micuță negresă.

– Nu prea îmi convine această propunere, spuse trist domnul Shelby.

În acel moment, intră în cameră un copil adorabil de patru, cinci ani de culoare neagră dar a cărui piele era totuși mai deschisă.

– Vino aici, Henry, spuse domnul Shelby și arată-i domnului Haley ce știi tu să faci.

Micuțul Henry începu să cânte și să danseze cu mare grație.

– E minunat acest copil, spuse Haley. Dați-mi-l și am încheiat afacerea!

În momentul acela, o tânără femeie, aproape albă, deschise ușa iar Henry îi sări în brațe.

– Este mama lui, spuse domnul Shelby.

– Nu vreți să mi-o vindeți și pe ea? întrebă

Haley.

– Nu, nu este posibil, răspuse Shelby.

– Păcat... Atunci, cumpăr copilul.

Însă domnul Shelby părea că suferă... „Nu sunt decât niște sclavi, gândea el, dar nu pot despărți copilul de mama lui, pentru a-l da acestui vânzător de carne vie. Ce să fac?“

– Reveniți diseară, spuse el lui Haley care părea din ce în ce mai interesat să obțină un răspuns ferm. Până atunci, voi vorbi cu soția mea. Dar aveți grijă, să nu știe nimeni de înțelegerea noastră.

Era însă inutil. Eliza, tânăra negresă, înțelesese deja ce puneau la cale cei doi și care era subiectul discuțiilor dintre stăpânul ei și acest necunoscut. Fugi imediat la stăpâna casei și îi povesti totul, plângând.

Doamna Shelby, care ignora greutățile bănești ale soțului său, nu putea să creadă ce-i spunea sărmana mamă.

– Ți-ai pierdut mințile Eliza, îi spuse ea. Soțul meu nu-l va vinde niciodată pe micuțul Henry. Hai, uită imediat ideea asta.

Soțul Elizei se numea George. Și el era sclav. Era plin de înțelepciune și o dovedise de multe ori. Din păcate, aparținea altui stăpân care nu semăna cu nimic domnului Shelby.

Acesta era crud cu sclavii iar pe George îl detesta atât de mult încât, îi atribuia cele mai neplăcute munci. George suferea foarte mult atunci când era tratat mai mult ca un obiect decât ca un om. Ce putea să facă, decât să sufere și să se resemneze, dar, în inima lui, mânia creștea.

Într-o zi, George fu biciuit pentru un motiv neînsemnat. Altă dată îi fu înecat câinele, chiar sub ochii lui. Ajuns la capătul puterilor, George decise să fugă. El îi spuse soției lui hotărârea pe care o luase.

– Fug în Canada, îi spuse, unde voi munci destul ca să adun bani și să vă pot răscumpăra pe amândoi, într-o zi. Vreau să devin un om liber! E o rușine să fim tratați așa cum suntem noi!

– George, dacă te vor prinde, te vor ucide!

– Nu avea grijă, în opt zile voi fi departe. Crede-mă!

După aceste cuvinte, se despărțiră plângând. Eliza, ca să nu îi mărească durerea soțului ei, deja nefericit, nu-i mai povesti nimic despre primejdia în care se afla copilul lor.

*

Acum, am să vă vorbesc despre Tom pe care îl vom numi mai familiar, *Unchiul Tom*. El locuia într-o colibă mică, departe de casa stăpânului său. Coliba lui era înconjurată de nenumărate plante. Locul era plin de zmeuriș, arbori fructiferi, flori de toate felurile pe care proprietarul le îngrijea cu mare drag, spre marea satisfacție a soției lui, tanti Chloe.

În colibă se aflau două paturi, două bănci și o masă cam șubredă. Doi negrișori se ocupau de fratele lor mai mic. Chloe făcea de mâncare iar Unchiul Tom scria pe o tăbliță exerciții de scriere. Un tânăr, George, fiul cel mai mare din casa Shelby, urmărea cu atenție străduința lui Tom care – trebuie să recunoaștem – nu prea mergea strălucit.

Tanti Chloe ceru negrișorilor Moise și Pierre să

elibereze masa de cărți pentru că dejunul era gata. Mâncarea era excelentă și fiecare o felicitară pe bucătăreasă. După ce copiii fură spălați, începură să aranjeze încăperea pentru că seara, aveau invitați în cadrul unei reuniuni. Era nevoie de scaune pentru toată lumea, lucru care nu era chiar așa ușor de rezolvat. Răsturnară găleți și cutii de lemn, peste care puseseră niște scânduri și astfel, vizitatorii avură unde să se așeze destul de confortabil.

De ce veneau aceștia în casa Unchiului Tom? Oh, nu mare lucru: înainte de toate, să povestească, să afle noutăți și apoi să cânte diverse cântece până târziu în noapte. Tânărul George Shelby, care avea o voce foarte plăcută, le citea pasaje din Biblie, pe care apoi le comenta cu atâta căldură, încât toată lumea de acolo îl admira.

.....

În acest timp, Haley și Shelby erau în sufragerie. Shelby completa biletele de bancă pe care le înmână lui Haley, după care semnară amândoi actele oficiale.

– De acum nu vă mai datorez nimic! spuse dom-

nul Shelby puțin abătut.

– Nimic!... Dar mi se pare că nu sunteți foarte mulțumit.

– Îmi pare rău ca a trebuit să vi-l dau pe Tom... Măcar dacă aș putea fi sigur că-i va fi bine la dumneata și că nu-l veți vinde mai târziu cine știe cui!

– Voi face tot ce îmi va sta în putință, spuse celălalt plecând.

Dar domnul Shelby nu era deloc încrezător în spusele acestuia. Rămas singur, era plin de amărăciune, năpădit de gânduri triste și remușcări. Când mai târziu se află alături de soția sa, aceasta își dădu imediat seama de aerul preocupat al bărbatului ei.

– Arthur, îl întrebă ea, cine era personajul acela neplăcut pe care l-ai primit astăzi?

– Îl cheamă Haley... E cam necioplit dar îi datoram o sumă mare de bani.

– Este un vânzător de scavi, nu-i așa? întrebă ea. Deci, trebuia să-i dau crezare Elizei.

– Nu pot să-ți mai ascund prea mult timp situația mea critică. Și, pentru a ieși din aceste încurcături bănești, nu am putut face altceva decât să vând

câtiva dintre servitorii mei. L-am vândut pe Tom și pe micuțul Henry.

– Tom, omul nostru de încredere căruia i-ai promis că-i vei reda libertatea!... Și Henry, copilul Elizei?... Este groaznic ce-ai făcut!

– Nu mai puteam face nimic altceva. Haley era în stare să ne vândă și casa. Am împrumutat bani de la toți prietenii noștri, dar îmi mai lipsea o parte din sumă... Exact valoarea lui Tom și a micuțului Henry. Vânzându-i, am salvat casa noastră... Haley îi voia pe Tom și pe micuț. Cu durere în suflet, a trebuit să cedez.

– E groaznic ce-ai făcut! repetă doamna Shelby. Suntem niște păcătoși trăind așa cum trăim noi. Creștinii n-ar trebui să aibe sclavi. Toți oamenii sunt la fel în fața lui Dumnezeu. Ce rușine!

O țară care se respectă nu ar trebui să tolereze sclavagismul*! De ce nu mi-ai vorbit de situația în care te aflai, poate că aș fi găsit eu banii de care aveai nevoie!

*Orânduire socială care a precedat feudalismul și în care, baza relațiilor de producție o forma proprietatea privată a stăpânului de sclavi asupra mijloacelor de producție și asupra sclavilor.

– Este prea târziu acum, Emilie! Am semnat actul de vânzare și Haley l-a luat cu el. Gândește-te că acest om putea să ne ruineze și să ne dea afară din propria noastră casă! Dacă l-ai fi cunoscut, ți-ai fi dat seama că am scăpat ca prin minune și mi-ai fi mulțumit!

Domnul și doamna Shelby nu-și dădură seama că Eliza care se ascunsese în camera de alături, auzise toată conversația.

Nefericita mamă își pierdu cumpătul pentru moment, dar își reveni repede. Ducându-se în camera ei, fără să fie auzită, făcu repede un pachet cu hainele și lucrurile copilului, fără să uite însă jucăriile acestuia, apoi, îl trezi din somn.

– Nu vorbi, șopti ea la urechea copilului, că altfel un om rău te va răpi.

Henry, speriat, își ținu răsuflarea. Eliza lăsă un bilet pe masa din cameră prin care îi explica stăpânei sale că nu face decât să-și salveze copilul, după care ieși pe poartă cu Henry în brațe, încă adormit. Bruno, câinele, mârâi un pic apoi recunoscând-o, o urmă.

Eliza se îndreptă spre Coliba Unchiului Tom. Era